

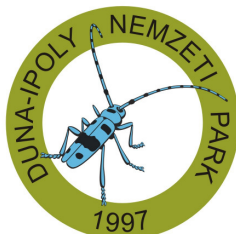
ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

A HUDI20028 Kirvai löszgyepek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

Budapest
2014

Jelen fenntartási terv az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek készítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló 43/2012. (V. 3.) VM rendeletben foglaltak alapján készült

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

székhely: 1121 Budapest, Költő u. 21.
postacím: 1525 Budapest, Pf.: 86.
Tel: 0036-391-4610 Fax: 0036-200-1168
E-mail: dinpi@dinpi.hu
Web: <http://www.dinpi.hu>

Felelős tervezők

Baranyai Zsolt
Schrett Andrea

Vezető szakértők

Sipos Katalin (természetvédelem)
Szűcs Gábor (agrár)

Közreműködő szakértő

Barina Zoltán
Tulogdi Áron

© Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	3
1. A terület azonosító adatai	4
1.1. Név	4
1.2. Azonosító kód	4
1.3. Kiterjedés	4
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	4
1.5. Érintett települések	4
1.6. Egyéb védetség kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások	5
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	11
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	12
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	26
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	26
3.2.4. Kutatás, monitorozás	26
3.2.5. Mellékletek	27
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében ...	28
3.3.1. Agrártámogatások	29
3.3.2. Pályázatok	30
3.3.3. Egyéb	30
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	31
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	31
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	32
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	35
II. A Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció.....	38
1. A tervezési terület alapállapot jellemzése	39
1.1. Környezeti adottságok.....	39
1.1.1. Éghajlati adottságok.....	39
1.1.2. Vízrajzi adottságok.....	39
1.1.3. Talajtani adottságok.....	39
1.2. Természeti adottságok.....	39
1.2.1. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek.....	42
1.2.2. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű növényfajok.....	47
1.2.3. A tervezési területen előforduló közösségi jelentőségű állatfajok	48
1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok.....	48
1.3. Területhasználat.....	48
1.3.1. Művelési ág szerinti megoszlás	48
1.3.2. Tulajdoni viszonyok.....	49
1.3.3. Területhasználat és kezelés	49
2. Felhasznált irodalom	57
3. Térképek és mellékletek.....	58

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Kirvai löszgyepek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (a továbbiakban: kjTT)
-------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDI20028
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	252,28 ha
--------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek (a *-gal jelöltek kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok)

A Natura 2000 adatlapon szereplő közösségi jelentőségű élőhelyek:

- Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210)
- Szubpannon sztyeppék (6240)*
- Síksági pannon löszgyepek (6250)*
- Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal (91G0)*
- Pannon cseres-tölgyesek (91M0)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek:

- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*

1.4.2. Jelölő fajok

- leánykőkörcsin (*Pulsatilla grandis*)

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE		
Máriaalom	168,8536	15,56
Úny	83,4250	7,20

1. táblázat: Érintett települések

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
ex lege védett természeti terület	forrás	Máriaalom 0144/6 hrsz., Névtelen-forrás	-	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
ex lege természeti terület	forrás	Úny 033/28 hrsz., Névtelen-forrás I.	-	a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
országos ökológiai hálózat övezet	ÖF	ökológiai folyosó	252,28 ha (100%)	az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény
Gerecse Natúrpark	natúrpark	Máriaalomé és Úny közigazgatási területén	A teljes kJT-t érinti	Miniszteri hozzájárulás a natúrpark név használatához: 2013. február 1.

2. táblázat: Egyéb védettségi kategóriák

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

Mivel a Kirvai löszgyepek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület védett természeti területet nem érint, a tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

- Máriaalom község Önkormányzat képviselőtestületének 6/2011. (VIII. 1.) sz. rendelete a helyi építési szabályzatról
- Máriaalom község Önkormányzat képviselőtestületének 31/2011. (VI. 22.) sz. határozata a településszerkezeti tervről
- Úny Község Önkormányzata Képviselő-testületének 7/2007. (VI. 5.) sz. rendelete a Szabályozási tervről és Helyi építési szabályzatról (módosítva a 15/2008. (XI. 06.) számú rendelettel)
- Úny Község Önkormányzata Képviselő-testületének 55/2007 (VI. 5.) sz. határozata a településszerkezeti tervről

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

- A terület az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 1. sz. melléklete alapján a Gerecsei erdőtervezési körzetbe tartozik.
- A körzeti erdőterv 2010-ben lejárt, egyes gazdálkodóknak van ideiglenes erdőterv határozata. (Gerecsei erdőtervezési körzet: a körzeti erdőtervet a 11/2010. FVM rendelet 2. számú melléklete szerint 2020-ban fogják elkészíteni.)

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

- A terület a V/2. Dunazugi vadgazdálkodási körzetbe tartozik.
- Érintett vadgazdálkodó: Gyermely Holding Zrt. (Gyermely)

- A Gyermely Holding Zrt. vadgazdálkodási tervének kódszáma: 11-253110-1-4-3 (érvényes: 2007-2017.)

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A kJT területén nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

- Vízyűjtő-gazdálkodási terv: 1.7 Gerecse, 2010. április; Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság; Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (a terv a 2007-2027-ig tartó időszak célkitűzéseit foglalja össze, várható felülvizsgálat éve: 2015.)

2. Veszélyeztető tényezők

A veszélyeztető tényezők felsorolásánál figyelembe vettük a Natura adatlapon felsorolt tényezőket, amelyeket az aktuális állapotra alakítva ismertetünk. Az érintett terület %-os nagyságát a kJTT teljes területéhez viszonyítva adjuk meg.

Belső veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	gyepterület átalakítása szántóvá	L	5-10	Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)* Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
A04.01	intenzív legeltetés	M	5-10	Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)* A túllegeltetés hatására megindul a terület gyomosodása és degradációja.
A04.03	pásztorokodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	30	Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*. A gyepterületek jelentős része spontán cserjésedésnek indult. Megindul a növényzet avasodása, ezzel egy időben megjelennek az inváziós fajok, és beindul a nem kívánt szukcesszió.
B	Erdészet, erdőgazdálkodás	H	20	Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). A fakitermeléssel járó taposás, vegyszerhasználat, a gyepek igénybevétele, az odvas, böhöncös faegyedek kitermelése, a ligeterdő kitermelése. Potenciálisan a spontán akácosodott gyepek üzemtervezése. Az erdei élőhelyeket károsítja, a gyepes élőhelyek megszűnését okozza, azok helyreállítását megakadályozza.
D01.01	ösvények, burkolatlan utak, bicikliutak	M	5	Meszes alapközetű félttermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik

				<p>(<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). Dűlőutak, déli határon sárga turistaút, terepmotoros nyomvonalak: taposás és szemetelés.</p>
D02.01	Villany- és telefonvezetékek	M	5	<p>Szubpannon sztyeppék (6240)* A karbantartási munkálatok taposással, cserjeirtással, nyomvonalváltozás esetén gyepfeltöréssel járnak.</p>
F03.01.01	vadak károkozása (túltartott vadállomány)	H	80	<p>Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). Elsősorban a vaddisznók (<i>Sus scrofa</i>) túrásukkal visszavetik a növényzet felújulását, megakadályozzák a természetes erdőfelújítást, illetve a gyepetakarót felsértik, kedvezve a gyomosodásnak és az inváziós fajok megtelepedésének.</p>
F04.01	növények kiásása	L	10	<p>Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*. A mutatós növényfajokat kiássák, ezáltal azok egyedszáma csökken, valamint a környező élőhelyek is károsodnak.</p>
G01.02	túrázás, lovaglás és nem gépesített járművel végzett tevékenység	M	15	<p>Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). Potenciális taposás, szemetelés. A lovak a taposás mellett ürülékükkel gyomfajokat hurcolnak be a területre (a takarmányból).</p>
G01.03	motoros járművel végzett tevékenység	M	30	<p>Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepes és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*. A gyepterületeken terepjárókkal, cross-motorokkal és quadokkal közlekednek. Az élőhelyeket közvetlenül károsítja,</p>

				teret nyit a gyomosodásnak.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	60	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). Az idegenhonos erdőkből akác (<i>Robinia pseudoacacia</i>), a többi területen elszórta a selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>) terjed, de megtalálható a kanadai aranyvessző (<i>Solidago canadensis</i>), a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>), feketefenyő (<i>Pinus nigra</i>) és az erdeifenyő (<i>Pinus sylvestris</i>) is. Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
K01.01	erózió	M	20	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). A Natura 2000 terület részét képező, valamint a környező szántóföldekről történő lemosódás, a legális és illegális földutak és terepmotoros nyomvonalak mentén vízmosások alakulnak ki. Az élőhelyeket teljesen átalakítja, megszűnésükhöz vezet, a fajok az élőhely átalakulásával eltűnnek.
K02.01	fajösszetétel változás, szukcesszió	H	30	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*. A használat (legeltetés/kaszálás) hiányából fakadóan a cserjésedés minden gyepterületet érint. A szukcesszió a gyepek lágyszárú növényzetének eltűnéséhez, a fajösszetétel megváltozásához vezet.

3. táblázat: Belső veszélyeztető tényezők

Külső veszélyeztető tényezők:

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H = nagy, M = közepes, L = kis jelentőségű)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A07	biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	M	80	Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrís (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)*, Pannon gyertyános- tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i> (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0). A Natura 2000 terület részét képező, valamint a környező szántóföldekről történő bemosódás. Bemósódnak a tápanyagok és a vegyszerek, megbontják a gyepek egyensúlyát, így degradálódik az élőhely.
E03.01	háztartási hulladék	M	5	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőrís (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) (91E0)* A patak völgyekben és vízmosásokban jellemző az illegális hulladéklerakás. A hulladék lerakása károsítja az élőhelyeket és fajokat, járulékos hatásként megjelenik a gyomosodás.

4. táblázat: Kívülről ható veszélyeztető tényezők

Jövőben ható veszélyeztető tényező jelenleg nem ismert.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Rendeltetés:

A terület elsődleges és stratégiai jellegű rendeltetése, hogy őrizze meg a valamikor általánosságban jellemző társulások mára fragmentálódva megmaradt elemeit, az ott található jelölő növény- és állatfajokat, valamint azok élőhelyeit.

Célkitűzés:

Elsődleges célkitűzés a jelölő gyeptársulások (Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210) és Szubpannon sztyeppék (6240)* megőrzése a szukcessziós folyamatok megállításával, valamint az őshonos jelölő és jelölőnek javasolt erdőtársulások (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*, Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal* (91G0, Pannon cseres-tölgyesek (91M0)) természetes fajkészletének és szerkezetének megőrzése és fejlesztése.

- A gyeptípusok megőrzésének előfeltétele a célállapotként meghatározott élőhelymintázat cserje-visszaszorítással történő aktív helyreállítása, leginkább a galagonya (*Crataegus spp.*) és a kökény (*Prunus spinosa*) foltoló gyérítésével, valamint az idegenhonos fásszárú fajok magoncainak/sarjainak eltávolításával.
- A fenntartó természetvédelmi kezelés e mintázat tartós megőrzését szolgálja, lehetőség szerint fenntartható gyephasznosítással. A legeltetés folytatása/újraindítása a gyepek fennmaradása szempontjából döntő fontosságú.
- Erdők esetében az őshonos fajokra alapuló folyamatos erdőkép melletti természeti folyamatokra alapozott erdőgazdálkodás valósítandó meg.
- Az inváziós idegenhonos fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) terjedésének megállítása, lehetőség szerint minél teljesebb körű eltávolítása a jelölő élőhelyek fajkészletének megőrzése érdekében fontos cél.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat csak kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A terület kezelése szempontjából a mára jelentős kiterjedést elért zárt cserjések visszaszorítása illetve átalakítása volna a legfontosabb feladat, ezek ugyanis korábban legeltetett sztyeprétek helyén alakultak ki. Szintén fontos volna a tájidegen fajok alkotta állományok őshonos fajokra való lecserélése, valamint a gyepekben megjelenő inváziós fajok visszaszorítása.

A terület kezelésére vonatkozó javaslatokat a gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok tárgyalásával kezdjük, utána következnek a gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok.

A **gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatokhoz** tartoznak a beruházásokat, fejlesztéseket, területrendezést, vállalkozásokat, illetve az ipari tevékenységeket és turizmust érintő, az adott területre aktuálisan vonatkozó elvek, előírások, valamint a kritikus pontok beazonosítása.

Ezután következik az egyes kezelési egységek részletes jellemzése, amit kezelési egységként a hozzájuk tartozó előírás-javaslatok, valamint vadgazdálkodási és élőhelyrekonstrukciós javaslatok felsorolása követ. **Kezelési egységnek** azt a funkcionálisan egybe tartozó csoportot nevezzük, ami azonos kezelést igénylő élőhelyeket foglal magában, az előírt kezelések betartása által biztosítva a területen található jelölő értékek (fajok és/vagy élőhelyek) megőrzését. Az azonos kezelési egységbe tartozó élőhelyek különböző élőhelytípusba is tartozhatnak, és elhelyezkedésük pontszerű, egymástól távoli is lehet; a hangsúly azon van, hogy kezelés szempontjából azonos igényűek. A kezelési egységek lehatárolása alapvetően élőhelyek alapján történt, figyelembe véve a jelenlegi és várható jövőbeni gazdálkodási lehetőségeket.

Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A területre vonatkozó, gazdálkodási formákhoz nem köthető javaslatok a következők:

- A területen területfoglalással járó beruházások, fejlesztések kivitelezése, valamint a beépítések arányának növelése nem javasolt
- A területen új nyomvonalak kijelölése, illetve a meglévők áthelyezése nem javasolt. Ehhez kapcsolódóan – mivel sok jelenleg használt földút nem a földhivatali nyilvántartás szerinti nyomvonalon fut, azonban a korábban bejegyzett nyomvonalon már értékes gyepterületek is kialakultak – a földhivatali nyilvántartást célszerű volna a jelenlegi állapotokhoz igazítani.
- A terepmotorozás és quadozás visszaszorítása érdekében javasolt a kjTT-n belüli, útként (hrs. szerint) nyilvántartott utakat a közforgalom elől elzárni, behajtási engedélyhez kötött használatot előírni (táblákkal jelölve).
- A területen jelenleg engedély nélkül működő, főként lejtősztyepeket érintő motocross-pálya ügyét fontos volna rendezni: javasolt a Natura 2000 területen kívülre, rontott, vagy szántóterületre helyezni, illetve ha ez nem lehetséges, pontosan kijelölni a határát és egy felelőst.
- A lovas és kerékpáros nyomvonalak kijelölése csak meglévő, helyrajzi számmal rendelkező földutakon javasolt.
- Új külszíni bányatelek a területen nem nyitható.
- A kjTT-n keresztülhaladó vízfolyásokon tó, vagy víztározó létesítése nem javasolt.

Gazdálkodáshoz köthető javaslatok

A terület nagy részét alapvetően erdőterületek és gyepterületek, valamint ezek mozaikja alkotja, valamint megtalálhatók még nagytáblás szántók is. A gyepterületek egy kisebb részét

kezelik, jellemzően legeltetéssel hasznosítják, néhol kaszálják, sokszor azonban a kezeletlenül hagyják, főként a meredek oldalakon, így azok gyakran cserjésednek is. A gyepterületeket célszerű volna legeltetni. Távlati célként a szántóterületek visszagyepesítése fogalmazódik meg. Az erdőterületeken az idegenhonos állományok visszaszorítása, majd eltávolítása és őshonosra történő lecserélése volna a legfőbb feladat.

Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül a szántóterületek visszagyepesítésére, valamint az idegenhonos erdőállományok őshonos fafajúvá történő szerkezetátalakítására vonatkozó javaslatok minden esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.

Kezelési egységek:

A tervekészítés során a teljes kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területre készült ÁNÉR alapú élőhelytérkép. Az azonos kezelést igénylő élőhelyek és élőhelykomplexumok alapján az alábbi kezelési egységeket határoltuk le:

1. KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek
2. KE2: Puhafa ligeterdő
3. KE3: Őshonos fafajú erdők
4. KE4: Idegenhonos fafajú erdők
5. KE5: Szántóterületek
6. KE6: Pufferterület

1. Kezelési egység kódja, neve-:

KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a területen található üde, félszáraz és száraz gyepterületek, valamint cserjésedő változataik.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: D5 – Patakparti és lápi magaskórósok
H2 – Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
H3 – Pusztafüves lejtősztyeppék és erdőssztyepprétek
H3a – Köves talajú lejtősztyeppék
H4 – Erdőssztyepprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok
H5a – Lőszgyepek, kötött talajú sztyepprétek
OB – Jellegtelen üde gyepek
OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
OD – Lágyszárú özönfajok állományai
P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések
- Natura 2000 élőhelytípus:
 - Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210)
 - Szubpannon sztyeppék (6240)*
 - Síksági és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezekon a területeken a legeltetés fenntartása, illetve újbóli bevezetése a javasolt kezelési mód, elsősorban juhval.

- Cserjeirtás csak október 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egységben található gyeves jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (a vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).
A kezelési egységben magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót azonban nem javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása, vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.
- A kezelési egységet határoló Únyi-patakon tó, vagy víztározó létesítése nem javasolt.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló gyepterületek esetében az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet, valamint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartani.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
GY01	Felülvetés nem megengedett.
GY08	Dobkasa és talaj meghajtású rendsodró, rendezelő használata tilos
GY19	Legeltetéssel és szükség esetén tisztító kaszálással történő hasznosítás.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni kell.
GY40	Legeltetési sűrűség 0,2-0,4 állategység/ha.
GY57	Villanypásztor csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság írásos véleménye alapján alkalmazható.
GY67	Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék.
GY68	Legeltethető állatfaj: juh.
GY111	A tisztító kaszálás legkorábbi időpontja: október 1.
GY113	A terület max. 30%-a kezelhető tisztító kaszálással. <i>Megjegyzés: egy éven belül.</i>
GY116	A területen trágyadéponia, széna és szalmakazlak elhelyezése tilos.
GY117	Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jóságállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges.
VA03	A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető.

5. táblázat: A KE1 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

A gyepek cserjementesítése természetvédelmi cél, de a gyepekben szórványosan meg kell őrizni facsoportokat, cserjés foltokat a jelölő élőhelyek (Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210) és Szubpannon sztyeppék (6240)*) változatosabbá tétele érdekében. Javasolt azonban a túlzottan cserjésedő, erdősödő területek gyepé alakítása, helyreállítva ezzel a jelölő gyeptársulásokat, megőrizve azok kiterjedését.

Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Meszes alapközetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210) és Szubpannon sztyeppék (6240)*) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. A meghatározott legelő állategység biztosítja a gyep megfelelő állapotát, mind az alul-, mind a túllegeltetést kizárja. Az ideális kezelés a legeltetés, szükség esetén őszi tisztító kaszálással kombinálva. Az inváziós fajok terjedése a jelölő élőhelyek degradálását, megsemmisülését okozhatná. A jelölő élőhelyek kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

2. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE2: Puhafa ligeterdő

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartozik a területen egy foltban megtalálható fűz-nyár ártéri erdő.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: J4 – Fűz-nyár ártéri erdők
- Natura 2000 élőhelytípus: Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezek az élőhelyeken a cél a megőrzés, valamint az inváziós fajok eltávolítása, egyéb beavatkozás nem javasolt.

Erdőgazdálkodás

- Az érintett erdőrészekben a cél a véghasználat mellőzése, valamint a vágáskor nélküli besorolás. Elsődleges feladat a folyamatos erdőborítás/árnyékolás biztosítása.

Vadgazdálkodás

- A teljes területen nagyon túltartott a vadállomány, ami az őshonos erdők természetes felújulását nagyon megnehezíti, valamint a gyepterületeket a vaddisznó (*Sus scrofa*) feltúrja, ezzel kedvezve az inváziós növényfajok megtelepedésének.

A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szózt kezelési egységben nem javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása nem megengedett. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Vízgazdálkodás

- Az élőhely ökológiai vízigényét biztosítani kell. Nem engedélyezhető a területre jutó csapadék mesterséges elvezetése, a vízellátást biztosító vízfolyás mederrendezése, ha az az élőhelyet károsíthatja.
- A vízfolyást követő ligeterdőket a vízgazdálkodási tevékenységek során megőrizni szükséges.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A puhafa ligeterdő területekre vonatkozó erdőgazdálkodási előírás-javaslatok
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.

6. táblázat: A KE2 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az erdős állományok vágáskor nélkülívé sorolása és az idegenhonos fajok visszaszorítása, eltávolítása a terület természetes állapotának fenntartását, a jelölő élőhely (Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőrös (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0)*) fennmaradását, esetlegesen kiterjedése növekedését szolgálja. Az idegenhonos inváziós fajok eltávolítása megakadályozza a kezelési egységben, illetve annak környezetében található jelölő élőhelyek degradálódását.

A jelölő élőhely kiterjedése az intézkedések által nem csökken. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyet károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük nem javasolt.

3. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE3: Óshonos fafajú erdők

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe a területen megtalálható gyertyános- és cseres-tölgyesek, valamint az őshonos fafajú jellegtelen erdők tartoznak.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: K2 – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek
RC – Óshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők
- Natura 2000 élőhelytípus: - Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal (91G0)*
- Pannon cseres-tölgyesek (91M0)

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

A fő cél ezeken a területeken a tölgyesek megőrzése, a folyamatos erdőborítás biztosítása, valamint a megjelenő inváziós és egyéb idegenhonos fajok visszaszorítása, eltávolítása.

Erdőgazdálkodás

- Az érintett erdőrészekben a hosszú távú cél a véghasználat mellőzése, valamint a vágáskor nélküli besorolás. Az alapvetően száraz tölgyes élőhelyekben történő folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás módjának kidolgozásáig fokozatos felújító vágás legfeljebb 3 ha-on javasolt egyszerre. A véghasználati területeken elsősorban legalább 10%-nyi hagyásfa-csoport megtartandó (terület-, vagy a törzsarányosan), a cserjeszint egyidejű megkímélésével. A ragadozómadarak fészket tartó fákat véghasználat során megtartani szükséges. Fakitermelés csak augusztus 15. és március 15. között végezhető.

Vadgazdálkodás

- A teljes területen nagyon túltartott a vadállomány, ami az őshonos erdők természetes felújulását nagyon megnehezíti, valamint kedvez az idegenhonos inváziós fajok megtelepedésének. A kezelési egységben, valamint annak környezetében található jelölő élőhelyek védelme érdekében is fontos (a faállományokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket). A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, szót a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása nem megengedett. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról. A

Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	Az őshonos fafajú erdőterületekre vonatkozó erdőgazdálkodási előírás-javaslatok
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E13	Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során a tájidegen növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel).
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.
E20	Fokozottan védett jelölő madárfaj fészkeinek (madárfajtól függően meghatározott) körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása.
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészt területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonzsolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
E47	Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés elhagyása.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típussal.
E53	Mesterséges felújítás nem alkalmazható..
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása.
E58	Az erdősítések során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, faszárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a faszárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.
------	---

7. táblázat: A KE3 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az előírások betartása ideális feltételeket teremt a jelölő élőhelyek (Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0)) fennmaradása, illetve kiterjedésének megőrzése érdekében. Az állományok gazdasági termelésből távlati célként történő kivonása a természetes erdei dinamika újbóli kialakulását biztosítja. Az idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása a jelölő élőhelyek degradálódását akadályozza meg. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

4. *Kezelési egység kódja, neve:*

KE4: Idegenhonos fafajú erdők

Kezelési egység meghatározása:

Ide tartoznak a területen fellelhető, idegenhonos fajokból álló erdőállományok.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: S1 – Akác ültetvények
S4 – Ültetett erdei- és feketefenyvesek
S6 – Nem őshonos fafajok spontán állományai
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

Ezekre a területekre a hosszútávú célkitűzés az idegenhonos fajok eltávolítása, majd az állományok őshonossá alakítása. Ütemezés szerint a természetszerű erdőkkel érintkező, valamint a gyepeket veszélyeztető állományokkal javasolt kezdeni az átalakítást.

- Fakitermelést csak vegetációs időszakon kívül javasolt végezni.
- A teljes területen nagyon túltartott a vadállomány, ami szomszédos őshonos erdők természetes felújulását nagyon megnehezíti, valamint az idegenhonos erdőállományból a környező gyepterületekre kijáró vaddisznó feltúrja azokat, ezzel kedvezve az inváziós növényfajok megtelepedésének. Ez a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében is fontos (az idegenhonos faállományokból a gyepekre táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket)

A területen magaslesek elhelyezhetőek, szórót, szózt a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett módon javasolt elhelyezni. Vadföldek kialakítása nem megengedett. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Natura 2000 kijelölés alatt álló erdők esetében a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, illetve az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezik a kötelezően betartandó előírásokról. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető egyes fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
E06	Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése.
E07	Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése.
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.
E30	Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is.
E40	A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrésztlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzsszerűlés ne haladjon meg az 5%-ot.
E51	Felújítás táj- és termőhelyhonos fafajokkal, illetve faállomány típusal.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos faj alkalmazása.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megővése.
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználata során a táj- és termőhelyhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélykiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában.

	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer. • Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészen a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni.

8. táblázat: A KE4 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, az idegenhonos fafajú erdő-állományok őshonossá történő átalakítása természetvédelmi szempontból támogatandó, elsősorban a jelölő élőhelyekkel szomszédos területeken. Ütemezés szerint a természetszerű erdőkkel érintkező, valamint a gyepeket veszélyeztető állományokkal javasolt kezdeni az átalakítást.

Kezelési javaslatok indoklása

Az idegenhonos fajok kJT-ről történő eltávolításával a környező területeken megtalálható gyeperes és erdős jelölő élőhelyek degradálódása elkerülhető. A jelenleg idegenhonos fajokból álló erdőállományok hosszú távon őshonossá történő átalakításával elősegíthető az egykor ott feltehetően megtalálható jelölő élőhelyek újbóli megjelenése, esetleges regenerálódása is. Az idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása a környező jelölő élőhelyek (Meszes alapkőzetű féltérmetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal* (91G0)* és Pannon cseres-tölgyesek (91M0)) degradálódását akadályozza meg. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

5. Kezelési egység kódja, neve:

KE5: Szántók

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kezelési egységbe tartoznak a területen található nagytáblás szántók, parlagok és a Máriahalom és Perbál között található levendulás.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: P7 – Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök
T1 – Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
T10 – Fiala parlag és ugar
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

- Ezen területeken a távlati cél a visszagyepesítés, amit elsősorban a meredek oldalakon kialakított szántókon javasolt kezdeni. Amennyiben a visszagyepesítés nem megoldható, akkor célszerű a kisparcellás, fajok szempontjából jóval diverzebb művelésre való átállás.
- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az szántóterületeken táplálkozó, valamint onnan a környező gyepekre is táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket). A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót a kezelési egység területén a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vadföldeket csak ebben a kezelési egységben javasolt kialakítani. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett.

*Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok*a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet előírásai kötelezőek. A Natura 2000 területekre vonatkozó gazdálkodási jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység szántóföldi élőhelytípusaira nincsenek. Az esetleges élőhelyrekonstrukció keretében helyreállítható gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni. A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A szántókra vonatkozó előírás-javaslatok
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ15	A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ18	A táblán egy gazdálkodási évben csak egyszeri alkalommal szabad gyomirtó szert használni. – vagy ez vagy 26
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ21	Légi kivitelezésű növényvédelem és tápanyag-utánpótlás tilos.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.
SZ29	Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 5 hektár.
SZ35	Tápanyag-utánpótlás során a műtrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év mértéket.
SZ43	Fás szárú és lágú szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ53	Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással.

SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ60	Magvetéshez kizárólag a közeli természetes gyepről származó magkeveréket, illetve kaszálékot szabad felhasználni.
SZ63	Tájjidegen fűmagkeverékekkel történő vetés tilos.
SZ68	A parcella körül természetes talajvédelmet szolgáló táblaszegély fenntartása, illetve telepítése, amelynek őshonos cserjékből vagy fákból álló sövény, illetve fasor kell legyen. A táblaszegély inváziós cserje és fafajoktól való mentességét, kizárólag mechanikai eszközökkel, biztosítani kell.
SZ74	Őshonos fajokból álló fasorok, facsoportok, szoliter fák, cserjefoltok telepítése.
VA01	Szóró, sózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.
VA02	A terület egészén a vadlétszámot olyan szintre kell csökkenteni, hogy az a felújítások sikerességét kerítés hiányában se veszélyeztesse. Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. <i>Megjegyzés: az SZ74 kódú előírás-javaslat esetén alkalmazandó.</i>

9. táblázat: A KE5 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Amennyiben mutatkozik rá gazdálkodói szándék, a szántóterületek visszagyepesítése természetvédelmi szempontból támogatandó. Ütemezés szerint a jelölő élőhelyekkel érintkező területeken javasolt kezdeni az átalakítást.

- Mezővédő erdősávok telepítése javasolt.
- Visszagyepesítéskor javasolt a szénaráhordás módszerét alkalmazni: a környéken, termésérés előtt pár nappal gyűjtött szénát a gyepesítendő területre rá kell hordani. A megérő és kipergő magvak csírázni tudnak, a területen maradó széna pedig árnyékoló hatása révén véd a gyomosodástól.

Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

A különböző vegyszerhasználati korlátozás-javaslatok a környező jelölő gyepék védelmében fontosak, ugyanis a bemosódó műtrágyák, illetve vegyszerek károsítják a gyepeket, gyomosodás indul meg, illetve ezáltal könnyebben megtelepednek az inváziós növényfajok. Hosszú távon a kJT-n található szántóterületek visszagyepesítése az egykor ott feltehetően megtalálható jelölő élőhelyek újbóli megjelenését segíti elő. A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket (Meszes alapközetű féltérmetes száraz gyepék és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0)) károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

6. Kezelési egység kódja neve:

KE6: Pufferterület

Kezelési egység meghatározása:

Ebbe a kategóriába azon területek tartoznak, amelyek a többi kezelési egységbe nem lettek besorolva.

Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

Érintett élőhelytípusok:

- ÁNÉR-kód: U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok
U4 – Telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók
U11 – Út- és vasúthalózat
- Natura 2000 élőhelytípus: A kezelési egység nem érint jelölő élőhelyet.

Gazdálkodáshoz köthető általános javaslatok:

A területegységeken csak olyan funkciók és létesítmények elhelyezését javasoljuk, amelyek a szomszédos élőhelyek és az azokon található értékes fajok fennmaradását nem veszélyeztetik.

- Vadgazdálkodási szempontból a legfontosabb elérendő cél a nagyvadállomány nagyságának visszaszorítása, természetvédelmi kárt nem okozó szintre csökkentése, valamint a tájidegen vadaknak a területről történő eltávolítása. Ez különösen a kezelési egység környezetében található gyepes jelölő élőhelyek védelme érdekében fontos (az szántóterületeken táplálkozó, valamint onnan a környező gyepekre is táplálkozni járó vaddisznó (*Sus scrofa*) a túrással sokszor károsítja ezeket).

A területen magaslesek elhelyezhetők, szórót, sózót a kezelési egység területén a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal történt egyeztetés után javasolt elhelyezni. Vadföldeket nem javasolt kialakítani. Vad kibocsátás és meglévő zárt téri vadtartás nem megengedett. Mesterségesen kialakított dagonyák létrehozását kerülni kell.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendeleten kívül a kezelési egységre nem vonatkozik egyéb kötelezően betartandó előírás.

b) Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Kód	A kezelési egységre vonatkozó előírás-javaslatok
E69	A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.
E70	<p>Az intenzíven terjedő növényfajok elleni vegyszer használata a következő előírások mellett:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyag keverése. • Javasolt alkalmazási idő: lágyszárú: május-június, fás szárú: augusztus-szeptember. • Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – fainjektálással. • Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadásmentes irtását biztosítják. • Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában. • Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.

	• Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenésmentes kijuttatással.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

10. táblázat: A KE6 kezelési egységre vonatkozó önkéntesen vállalható előírás-javaslatok

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok

Az idegenhonos inváziós fajok (fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), feketefenyő (*Pinus nigra*), erdeifenyő (*Pinus sylvestris*), kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) és selyemkóró (*Asclepias syriaca*)) megjelenése esetén azok eltávolítását szükséges elvégezni.

Kezelési javaslatok indoklása

Az inváziós fafajok eltávolítása segít megőrizni a szomszédos Natura 2000 jelölő élőhelyeket (Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240)*, Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal (91G0)*, Pannon cseres-tölgyesek (91M0)). A túltartott vadállomány taposásával, túrásával a környező jelölő élőhelyeket károsíthatja, ezért szükséges a megfelelő szinten tartása. A vadat vonzó létesítmények lokálisan gyomosító hatásúak, ezért elhelyezésük a működési területével érintett nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyen javasolt.

A gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok a kezelési egységek és a gazdálkodási módok szerint csoportosítva:

	gyep	erdő	szántó	vizes élőhely	vadgazdálkodás
KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek	GY01, GY08, GY19, GY28, GY30, GY31, GY40, GY57, GY67, GY68, GY111, GY113, GY116, GY117				VA03
KE2: Puhafa ligeterdő		E13, E17, E20			VA02, VA03
KE3: Óshonos fafajú erdők		E06, E07, E13, E17, E20, E28, E31, E40, E47, E51, E53, E57, E58, E70, +			VA02, VA03
KE4: Idegenhonos fafajú erdők		E06, E07, E29, E30, E40, E51, E57, E62, E64, E69, E70, +			VA02, VA03
KE5: Szántók			SZ07, SZ15, SZ18, SZ19, SZ21, SZ22,		VA01, VA02

			SZ29, SZ35, SZ43, SZ53, SZ55, SZ60, SZ63, SZ68, SZ74, +		
KE6: Pufferterület		E69, E70			VA01

11. táblázat: Kezelési egységek összefoglaló táblázata

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Legfontosabb elképzelések:

- A gyepterületeken a legelők helyreállítása (cserjeirtás) és legeltetéssel történő fenntartása javasolt. Erre vonatkozó előírás-javaslatokat a KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek kezelési egységénél megfogalmazottak tartalmazznak.
- A teljes területen javasolt a nem őshonos fafajú erdőket, facsoportokat őshonos fafajú erdőkké, facsoportokká átalakítani. Erre vonatkozó előírás-javaslatokat a KE3: Őshonos fafajú erdők, KE4: Idegenhonos fafajú erdők és KE6: Pufferterület kezelési egységeknél található listák tartalmazznak.
- A szántóterületek visszagyepesítése visszagyepesítése a teljes kjTT-n cél, azonban gazdálkodói szándék és hozzárendelt támogatás nélkül nem megvalósítható. Visszagyepesítésre vonatkozó javaslatokat a KE5: Szántók kezelési egységhez rendelt előírás-javaslatok tartalmazznak.
- A teljes kjTT-n javasolt az inváziós fajok eltávolítása, a jelölő élőhelyek és fajok védelme érdekében. Érintett kezelési egységek: KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek, KE2: Puhafa ligeterdő, a KE3: Őshonos fafajú erdők, KE4: Idegenhonos fafajú erdők, KE5: Szántók és KE6: Pufferterület.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A területen előforduló közösségi jelentőségű és védett fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések élőhely kezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé. Ennél fogva a kezelési egységekre vonatkozó előírás-javaslatok révén az itt előforduló védett fajok fennmaradása biztosított.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A természetvédelmi szempontú rendszeres felmérések a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) sztenderd protokolljai alapján készülnek. A felmérések egyrészt a védett és veszélyeztetett fajok egyes populációinak változását követi nyomon, másrészt veszélyeztetett és vagy természetközeli társulások megfigyelésére irányulnak.

A Kirvai löszgyepek területén nincs az NBmR „Védett edényes növényfajok monitorozása” (Bata et al., 2011) protokollban lefektetett módszerek alapján vizsgálendő faj.

A Kirvai löszgyepek területén égető szükség volna a fenntartási terv szempontjából fontos, az Élőhelyvédelmi Irányelv függelékeiben felsorolt fajok kutatására.

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*): Előkerülése a terület erdősültebb részéről, út menti fasorokból várható, célzott kutatás szükséges állományainak felderítésére. Élőhelyében nem válogat, így a botanikai szempontból értéktelenebb akácok foltokban is előkerülhet.

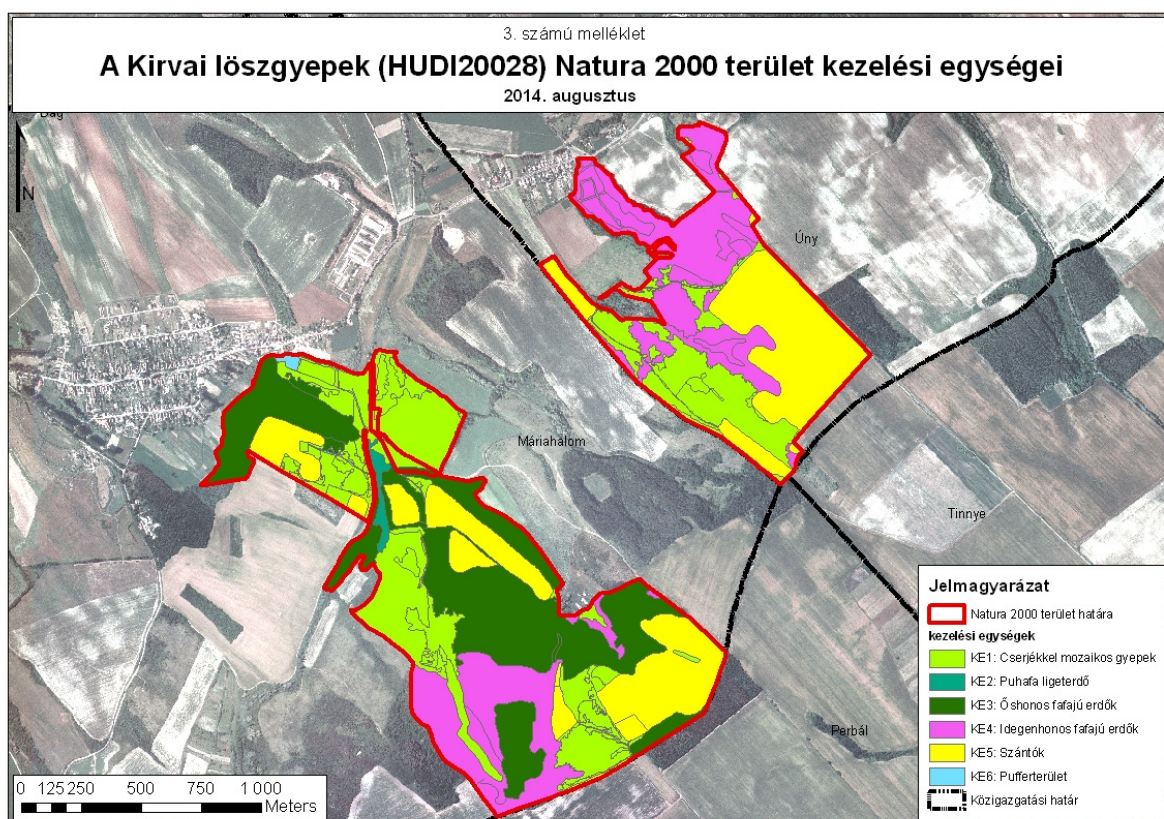
Farkasalmalepke (*Zerynthia polyxena*): A területen faj jelenléte egyelőre nem bizonyított, azonban a faj megléte valószínűsíthető, ennek érdekében a területen célzott kutatást kell végezni.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv IV. függelékében felsorolt, a területen feltehetőleg előforduló, kételtű és hullófajok a zöld levelibéka (*Hyla arborea*), zöld varangy (*Bufo viridis*) a fürge gyík (*Lacerta agilis*), zöld gyík (*Lacerta viridis*). A fentiekben felsorolt kételtű és hullófajok populációinak célzott felmérését a megfelelő helyeken történő egyedi megfigyelések segítségével, valamint a hang alapján történő azonosítással lehet elvégezni.

Javasoljuk a fajfelmérések rendszeres folytatását az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben szereplő olyan fajokra, amelyek a területen előfordulnak. Az elkészült élőhelytérkép 10-12-évente felülvizsgálatra szorul, amelynek készítése során különös figyelmet kell fordítani a fenntartási tervben foglalt kezelések élőhelytípusokra gyakorolt hatására. A területen található inváziós fajok terjedésének nyomon követése szintén javasolt. A gyeprekonstrukció (cserje-visszaszorítás és legeltetés) területre gyakorolt hatásainak felmérését szintén vizsgálni szükséges.

3.2.5. Mellékletek

A terület kezelési egységeinek térképe:

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze a Kirvai löszgyepek (HUDI20028) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területekbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A fent hivatkozott Natura 2000 területen belül kettő ex lege védelem alatt álló forrás található. Ezekre a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény vonatkozik, amely egyben általános, egész Magyarország területén érvényes természetvédelmi előírásokat is tartalmaz.

A terület 100 %-a az országos ökológiai hálózat övezet ökológiai folyosó övezet része, amelyről a Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény rendelkezik (ld. 1.6. fejezet).

A mezőgazdasági támogatások igénybeviteléhez az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevitelének részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet nyújt segítséget.

A Natura 2000-es gyepterületek esetében a gazdálkodóknak a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait kell betartania. Az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet rendelkezik.

Az erdőkre vonatkozóan egyes magán erdőgazdálkodóknak van ideiglenes erdőterv határozata. Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet 2. számú melléklete alapján a Gerecsei erdőtervezési körzet körzeti erdőtervét a 11/2010. FVM rendelet szerint 2020-ban fogják elkészíteni. Általánosságban érvényes az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető egyes fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására. A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet érvényes.

A szántóterületeken egységesen alkalmazandók a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezései.

A kjtT legnagyobb része nitrátérzékeny terület. Nitrátérzékeny területeken a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben foglalt Helyes mezőgazdasági gyakorlat előírásainak betartása mind szántó-, mind gyepterületen kötelező.

A vadlétszám szabályozásáról a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004 (V. 4.) FVM rendelet rendelkezik.

A gyepterületek nagy része a sok magántulajdonos miatt nem hasznosított, a jelenleg fennálló használati viszonyok is tisztázatlanok. Tulajdonosi szerkezet alapján 89 %-ban magántulajdonban vannak a területek, a maradék önkormányzati (11%) tulajdonban van.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Mezőgazdasági területekre igénybe vehető támogatások:

A tervezési területen a jelenlegi agrártámogatási rendszer alapját az egységes területalapú támogatás (SAPS) és a gyepterület illetve szántó területeken az Európai Vidékfejlesztési Alapból lehívható (EMVA) Natura 2000 támogatások adják (az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet).

Natura 2000 kifizetések a 269/2007 (X. 18.) Korm. rendelet által meghatározott feltételek betartása mellett kérhetők, ez kizárólag gyepterület hasznosítású területek esetében van hatályban. A gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatást a 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet szabályozza. Az ebben foglalt feltételeknek a betartása nem csak a Natura 2000 területekre, hanem a SAPS (Single Area Payment Scheme) támogatásokra is vonatkozik. A Natura 2000 gyepterületek esetében viszont ezen, valamint a 269/2007. (X. 18.) és a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletben megfogalmazott földhasználati szabályokat abban az esetben is be kell tartani, ha a földhasználó nem igényel a területén támogatást.

A SAPS, azaz az egységes területalapú támogatás hazánkban azokra a gyepterületre és szántóterületekre igényelhető, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

A MePAR adatlapok alapján a támogatható területek a kJTT kb. felét fedik le. A terület nem része egyik MTÉT (Magas Természeti Értékű Terület)-nek sem. A helyi gazdák az AKG (Agrár-Környezetgazdálkodási) célprogramok közül egyikbe sem léptek be.

A kJTT-t 36 MePAR-blokk érinti, ezek közül 23-ra vehető fel támogatás, összesen 117,88 ha területen.

Erdőkre (szektortól függetlenül) igénybe vehető támogatások:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló 32/2008. (III. 27.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, vissza nem térítendő támogatás igényelhető a természeti katasztrófa (pl. vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, valamint a másodlagos erdőkárok megelőzésére:

- alaptámogatás: (a) erdőfelújítást megelőző terület-előkészítés, a károsodott faállomány letermelése, (b) első kivitelű erdősítés vagy pótlás, (3) tőre vágás vagy sarjztatás

- kiegészítő támogatás: (a) bakhátak létesítése, (b) 10 fokot meghaladó lejtésű területen padka létesítése, (c) 15 fokot meghaladó lejtésű területen rőzsefonat vagy talajfogógát létesítése

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 139/2009. (X. 22.) FVM rendelet – A jogszabály alapján normatív, területalapú, vissza nem térítendő támogatás igényelhető az alábbi fafajcserés szerkezet-átalakítási beavatkozások finanszírozására:

- erdőállomány alatti erdősítéssel történő szerkezetátalakítás
- tarvágást követő szerkezetátalakítás: (a) fafajcserével, (b) fafajcserével, tuskózással, gyökérfésüléssel, (3) fafajcserével, fainjektálással vagy tuskókenéssel
- állománykiegészítéssel történő szerkezetátalakítás

A Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet alapján támogatás igényelhető.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A szántókra és a gyepekre a földalapú támogatást felveszik, a Natura 2000 gyepterületek után járó támogatást viszont általában nem, mert soknak tartják az adminisztrációt. Sajnos sokan úgy értelmezik, hogy ha nem veszik igénybe a támogatást, akkor az előírásokat nem is kell betartani. A gazdálkodók agrártámogatási rendszerekben való nagyobb arányú részvételét a további hatékony és szakszerű tájékoztatással, a magasabb dotációval és hatékonyabb szankcionálással lehet elérni.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeinek részletes feltételeiről (MTÉT, AKG) szóló 61/2009 (V. 14) FVM rendelet, a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18) Kormányrendelet előírásait, valamint az ehhez nyújtandó támogatás részleteiről, és az igénylés menetéről az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet módosítása javasolt annak érdekében, hogy élőhelyspecifikus dotáció valósulhasson meg.

Cserjésedés visszaszorítására és az inváziós fajok eltávolítására jelenleg nincs kidolgozott támogatási rendszer, ezért javasoljuk ilyen típusú rendszer kiépítését. Olyan támogatási rendszert javaslunk, amely a cserjésedés, illetve a fertőzöttség mértékét alapul véve, javasolt technológiák (élőhelytől és fertőzöttségtől függően mechanikai, vagy kémiai módszer) alkalmazása mellett nyújtana a visszaszorításhoz támogatást.

Szántók visszagyepesítésére jelenleg nincs kidolgozott természetvédelmi célú támogatási rendszer, csak az MTÉT területeken, ennek általánossá tétele javasolt Natura 2000 területeken.

3.3.2. Pályázatok

A területen természetvédelmi célú pályázat nincs folyamatban.

3.3.3. Egyéb

Nem ismert egyéb lényeges információ.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Eszköz típusa	Célcsoport	Címzett	Időpont	Levelek, e-mailek, résztvevők száma
falugazdászok levélben történő megkeresése	falugazdászok	Esztergomi Járási Hivatal	2013.05.10.	1 db levél
terepbejárás	a területileg érintett nemzeti park igazgatóság	DINPI Gerecsei Tájegység	2013.06.13.; 2013.09.10.	2 fő 2fő
erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése	erdészeti igazgatóság	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága	2013. 11.26.	1 db levél
tervegyeztetés	területileg érintett nemzeti park igazgatóság	DINPI Gerecsei Tájegység	2013.12.10.	2 fő
szakmai terepbejárás	gazdálkodók, érintett hatóságok, települési önkormányzatok	13 gazdálkodó és 34 szervezet	2014. 05.26.	7 fő
gazdafórum	gazdálkodók, települési önkormányzatok	3 szervezet, 2 gazdálkodó	2014.08.19.	2 fő
önkormányzati kifüggesztés	lakosság, gazdálkodók, tulajdonosok, települési önkormányzatok	Máriaalom Önkormányzata	2014.08.01-08.15.	1 db önkormányzat
véleményezési kérelem	területileg érintett hatóságok	területileg érintett hatóságok, civil szervezetek	2014.08.14.	26 db e-mail és ugyanennyi levél
honlap	lakosság		2013.01.01 – 2014.08.31	-

12. táblázat: Felhasznált kommunikációs eszközök

A Kirvai löszgyepek (HUDI20028) Natura 2000 terület fenntartási tervének elkészítése és az egyeztetési folyamat során az alábbi megkeresések történtek:

- 2013. május 10-én az illetékes járási hivatalok írásbeli megkeresése történt, amelyben a falugazdászok közreműködésében bízunk. A kérdéseket tartalmazó lista mellékletként megküldésre került a falugazdászok részére. Nem kaptunk választ.
- 2013. június 13-án és szeptember 10-én két ízben megtörtént a terület bejárása, amelynek során a terület aktuális állapotának felmérése, és az általános problémák megtárgyalása történt meg.
- További tervegyeztetésre 2013. 12. 10-én, a DINPI Gerecsei Tájegységének egy munkatársával került sor, ahol a veszélyeztető tényezők és kezelési javaslatok átbeszélése történt meg.
- 2014. május 26-án szakmai terepbejárás történt, amelynek során a területen gazdálkodókkal, valamint az érintett hatóságok képviselőivel történt egyeztetés.
- 2014. augusztus 19-én gazdafórum keretében ismételtén megtörtént a terv egyeztetése. Erre az eseményre kifejezetten a területen ténylegesen gazdálkodó érintetteket vártuk.

- A fenntartási terveket 2014. augusztus 1-jén megküldtük az érintett önkormányzatoknak kifüggesztésre.
- 2014. augusztus 14-én megküldtük e-mailen, majd postai úton is az érintett hatóságoknak a tervet, a véleményeket augusztus 25-ig vártuk vissza.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A Kirvai löszgyepek Natura 2000 terület fenntartási terv egyeztetése során a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság által az alább felsorolt érdekeltek megkeresése történt meg:

1. terepbejárás:

címzett: DINPI Gerecsei Tájegység

részvevők száma: mindegyik alkalommal 2 fő

alátámasztó dokumentum: menetlevél

2. falugazdászok levélben történő megkeresése:

címzett:

- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatala

érintettek száma: 1 járási hivatal

alátámasztó dokumentum: kiküldött 1 db levél

3. erdészeti igazgatóság levélben történő megkeresése:

címzett: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatóság

érintettek száma: 1 erdészeti igazgatóság

alátámasztó dokumentum: kiküldött 1 db levél

4. szakmai terepbejárás

címzett:

- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatala
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Földhivatala
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság
- Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítész Iroda – iratáttétel: Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály –

iratáttétel: Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-Dunántúli Kirendeltség
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Komárom-Esztergom Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Észak-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Tatabányai Iroda
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Komárom-Esztergom Megyei Kirendeltség
- Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Észak-dunántúli Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- Máriahalom Önkormányzata
- a térségben érintett vadásztársaságok
- a területen ténylegesen gazdálkodók

résztevők száma: 7 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (4. számú melléklet)

5. gazdafórum:

címzett: helyben érintett gazdálkodók, illetve mivel több esetben a közvetlen elérhetőségük nem volt meg, ezért a

- Magán Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

segítségét kértük a gazdák kiértesítésében.

résztevők száma: 2 fő

alátámasztó dokumentum: jelenléti ív, emlékeztető (5. számú melléklet)

6. önkormányzati közzététel

címzett:

- Máriahalom Önkormányzata
- Úny Önkormányzata

érintettek száma: 2 hivatal

alátámasztó dokumentum: 2 db postai levél

7. véleményezési kérelem

címzett:

- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Esztergomi Járási Hivatala
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Földhivatala

- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Vadászati és Halászati Osztály
- Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság
- Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Állami Főépítési Iroda – iratáttétel: Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala
- Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály – iratáttétel: Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatala
- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
- Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-Dunántúli Kirendeltség
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Komárom-Esztergom Megyei Területi Iroda
- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság
- Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége MAGOSZ Központ
- Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. Észak-Dunántúli Regionális Területi Iroda, Tatabányai Iroda
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Komárom-Esztergom Megyei Kirendeltség
- Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség
- Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
- Észak-dunántúli Vízügyi Hatóság
- Országos Erdészeti Egyesület
- Országos Erdészeti Egyesület
- Pilisi Parkerdő Zrt.
- Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ)
- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
- Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége
- Budapesti Bányakapitányság

beérkezett vélemények száma:9 db levél (6. számú melléklet)

alátámasztó dokumentum: kiküldött postai levelek és e-mailek

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményalkotó	Időpont	Vélemény	Beépült-e a tervbe – indoklás
Észak-Dunántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség	2014. augusztus 22.	A tervvel egyetért, nincs észrevétel, javaslat	-
Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	2014. augusztus 25.	- Figyelembe kell venni a 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet, valamint a 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet előírásait. - Javasolja a vízfolyás(oka)t és parti sávo(ka)t külön kezelési egységként tárgyalni és a rá(juk) vonatkozó kezelési előírásokat egységesen megadni. - Javasolja, hogy az egyéb vizes területeket, vizes élőhelyeket (nádas, halastó) érintő kezelési egységekre vonatkozó kezelési előírások ne vonatkozzanak automatikusan a vízfolyásokra is. - Javasolja az ÉDUVIZIG kezelésében álló vízfolyások mellett a társulati, önkormányzati és egyéb tulajdonban/kezelésben álló vízfolyások tulajdonosi/kezelői véleményeinek kikérését.	A kjTT-n található vízfolyásokat külön kezelési egységként nem választottuk le, a KE1: Cserjékkel mozaikos gyepek kezelési egységbe tartozik, amelyre vonatkozó előírás-javaslatok biztosítják a vízfolyás és fenntartó sávjának vízügyi szempontú fenntartását.
Komárom-Esztergom Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály	2014. augusztus 22.	Hatósági, valamint szakhatósági jogkörrel nem rendelkezik, észrevételt, megállapítást nem tesz.	-
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Földhivatala	2014. augusztus 25.	Kifogást nem emel, de felhívja a figyelmet a 2007. évi CXXIX. törvény rendelkezéseire.	-
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Tatabányai Járási Hivatal Járási Építési és Örökségvédelmi Hivatala	2014. augusztus 28.	A tervvel egyetért, nincs észrevétel, javaslat	-
Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Növény-és Talajvédelmi Igazgatósága	2014. augusztus 21.	A fenntartási tervekben, amennyiben azok nitrát érzékeny területet érintenek, szerepeltetni szükséges, hogy nitrátérzékeny területeken a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV.29.) FVM rendeletben foglalt Helyes mezőgazdasági gyakorlat előírásainak betartása mind szántó, mind gyepterületen kötelező.	A VM által elfogadott előírás-javaslatok az említett jogszabálynak megfelelnek.
Komárom-Esztergom Megyei NÉBIH Földművelésügyi Igazgatósága	2014. augusztus 25.	A Vadászati és Halászati Hatóság a fenntartási tervvel egyetért, a jogosultak megnevezésében talált eltéréseket megküldte.	A tervbe beépült.

Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság	2014. augusztus 25.	Nincs észrevétel, javaslat.	-
Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, Budapesti Bányakapitányság	2014. augusztus 25.	- A területen bányatelek, illetve jelenleg folyó bányászati tevékenység nincs, ezért a Bányakapitányság a tervvel kapcsolatban hatáskörét tekintve nem érintett.	-
Nemzeti Környezetügyi Intézet Észak-Dunántúli Kirendeltsége	2014. augusztus 19.	A tervvel egyetért, nincs észrevétel, javaslat.	-
Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Soproni Hatósági Iroda	2014. augusztus 19.	Nincs észrevétel, javaslat	-
Pest Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága	2014. augusztus 25.	<p>- Véleménye alapján a 2009. évi XXXVII. törvény hatálya alá tartozó területeken attól, valamint a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet előírásaitól, továbbá a körzeti erdőterv elkészítésének folyamatában megjelent, illetve megjelenő miniszteri rendeletektől eltérő módon történő szabályozás fenntartási szinten nem lehetséges. Előírások csak akkor tehetők, ha együttesen fennáll, hogy az érvényes szabályozókkal összhangban vannak, a terület kezelője önként vállalja és a felmerülő többletköltségeket a kezelőnek megtéríti.</p> <p>- A Natura 2000 területeken található idegenhonos fafajok állományai nem jelölő élőhelyek, az ott folyó gazdálkodás alapkövetelménye, hogy a jelölő élőhelyeket nem veszélyeztethetik.</p> <p>- Az erdőgazdálkodás célja a védelmi és közjóléti funkciók érvényesülése mellett a faanyagtermelés. Magántulajdonostól kompenzáció nélkül nem várható el a hozamról való önkéntes lemondás.</p> <p>- Az egyes, erdőkre vonatkozó kezelési egységeknél az E06, E07, E29, E30, E31, E47, E51, E57, E62, E64 és E69 előírás-javaslatok esetében jelezte, hogy erdészeti szempontból nem, vagy nem minden esetben tarthatók.</p>	<p>A tervbe beépült.</p> <p>- A terv több pontján szerepel, hogy az itt megfogalmazott előírások csupán javaslatok, nem kötelezően betartandó előírások. A tervben megfogalmazott, a VM által jóváhagyott javaslatok nincsenek ellentétben a fent hivatkozott jogszabályokkal. Minden előírás-javaslat előtt kiemelten hangsúlyozzuk, hogy csak a tulajdonos beleegyezésével, önkéntes alapon betartandók. A 3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében c. fejezetben szerepel, hogy a Natura 2000 területen található magántulajdonú erdőterületekre az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet vonatkozik, tehát a hozamról való kompenzáció nélküli lemondás semmiképpen nem elvárás. A 3.2.1 fejezetben, a gazdálkodáshoz köthető javaslatoknál szerepel, hogy „Az egyes kezelési egységekhez kötődő élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok közül ... az idegenhonos erdőállományok őshonos fafajává történő szerkezetátalakítására vonatkozó javaslatok minden</p>

			<p><i>esetben kizárólag gazdálkodói szándékkal összhangban valósítandók meg.”</i></p> <p>- A fenntartási terv érvényességi ideje alatt új erdőtervek fognak készülni. A következő erdőtervezési ciklusban a fenntartási tervek a megalapozó dokumentáció részét fogják képezni, ezért fontosnak tartjuk jelezni a természetvédelmi szempontból javasolt változtatásokat.</p>
--	--	--	--

13. táblázat: Beérkezett vélemények és azok tervbe építése

A beérkezett véleményeket a 6. számú melléklet tartalmazza.